

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2026-cı il 14 yanvar tarixli
Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

**“Azərbaycan Mədəniyyəti – 2040”
Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası**

1. Qısa xülasə

Hüquqi, dünyəvi və demokratik dövlət, sosial rifah və mədəni müxtəliflik prinsiplərinin dərin kök saldığı müasir Azərbaycanda mədəniyyətin intibahı dövrün regional və global çağırışları müstəvisində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün və dövlət suverenliyinin tam bərpası Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin azərbaycançılıq məfkurəsi əsasında yeni milli ideologiyanın və buna əsaslanan yeni mədəniyyət siyasətinin formalaşdırılmasını şərtləndirir.

“Azərbaycan mədəniyyəti – 2040” Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası (bundan sonra – Konsepsiya) global və ölkədaxili çağırışlar nəzərə alınmaqla, Azərbaycanın milli kimliyinə əsaslanan müasir mədəniyyət modelinin yaradılması, inkişafı və 2040-cı ilədək digər mədəniyyətlərlə qarşılıqlı əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün dövlət mədəniyyət siyasətinin istiqamətlərini müəyyən edən və mədəniyyət sahəsi ilə bağlı fəaliyyətə vahid, sistemli və dayanıqlı yanaşmanı təmin edən strateji planlaşdırma sənədidir.

Sağlam mədəni və yaradıcı həyat tərzini fərdin, cəmiyyətin, dövlətin, habelə xalqın inkişafına hər zaman əhəmiyyətli təsir göstərmişdir. Mədəniyyətin həyat tərzinin tərkib hissəsi olması bu inkişafın əsas amillərindəndir. Azərbaycan mədəniyyətinin müasir modeli fərdin mədəni həyatda daha geniş və yaradıcı iştirakına şərait yaratmaqla, dövlətin sosial, siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə qarşısına qoyduğu strateji məqsəd və hədəflərə daha sürətlə çatmasına imkanlar açır. Bu model Azərbaycan Respublikasında dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyətin bərqərar olması, ölkənin rəqabətli insan kapitalı və innovasiyalar məkanına çevrilməsi üçün əsas vasitələrdən biri kimi çıxış edir.

Azərbaycan mədəniyyətinin müasir modeli global çağırışlara cavab verməklə yanaşı, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanılmasını təmin edən mədəniyyət modelidir. Bu məqsədlə, Konsepsiya milli mədəniyyətə yeni strateji baxışı şərtləndirir. Konsepsiyanın uğurla həyata keçirilməsi və müasir mədəniyyət modelinin işlək olması üçün normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, idarəetmə formasının, müasir sosial-iqtisadi yanaşmanın və ahəngdar fəaliyyətin təmin edilməsi zəruridir.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət siyasəti dövlət siyasətinin tərkib hissəsi olmaqla, mədəni həyatın təmin edilməsi üçün əlverişli mühit yaradılmasına, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına, mədəniyyətin tərbiyə potensialına və şəxsiyyətin formalaşması prosesində mədəniyyətdən istifadəyə əsaslanan istiqamətdir. Mədəniyyət sahəsində dayanıqlı inkişafa və Konsepsiyada müəyyən edilən məqsədlərə nail olmaq üçün bu sahədə dövlət siyasətinin mərkəzləşdirilmiş və əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi zəruridir.

Konsepsiya çərçivəsində Azərbaycan mədəniyyətinin müasir modeli aşağıdakıları nəzərdə tutur:

1. mədəniyyətin həyat tərzinin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilməsini;
2. mədəniyyətin fundamentallığını qorumaqla, fərqli müasir alətlər vasitəsilə bu sahənin funksionallığının təmin edilməsini;
3. mədəniyyətin elm, təhsil və innovasiyalarla qarşılıqlı əlaqəsinin təmin edilməsini;
4. Azərbaycan cəmiyyətinin mədəni müxtəlifliyinin və birliyinin qorunmasını;
5. mədəniyyətin bütün sahələrini inkişaf etdirməklə, Azərbaycan mədəniyyətinin potensialından tam istifadə edilməsini;
6. mədəniyyətə hərtərəfli əlçatanlığın (coğrafi, rəqəmsal, fiziki, iqtisadi və s.) təmin edilməsini;
7. qloballaşma şəraitində milli kimliyin və milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasını;
8. sürətli rəqəmsallaşma mühitində ənənəvi ünsiyyətin qorunmasını;
9. Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq mədəni mübadilədə iştirakının genişləndirilməsini.

Bu məqsədlə mədəniyyət sahələrindən, habelə mədəniyyətin funksionallığının artırılmasına xidmət edən əsas alətlərdən (mədəni və yaradıcı sənaye, mədəniyyət diplomatiyası, rəqəmsallaşma və s.) səmərəli istifadə ilə bağlı davamlı və hədəfli fəaliyyətin həyata keçirilməsi zəruridir.

Konsepsiyada mədəniyyətin aşağıdakı əsas sahələri əhatə olunur:

1. Azərbaycan dili;
2. davranış mədəniyyəti;
3. bilgi mədəniyyəti;
4. ədəbiyyat;
5. incəsənət;
6. mədəni irs.

Konsepsiyada "Azərbaycanın mədəniyyət dəyərləri" aşağıdakıları əhatə edir:

1. milli-mənəvi dəyərlər;
2. tolerantlıq;
3. Azərbaycan dili;
4. fərdilik və özünəməxsusluq;
5. əlçatanlıq;
6. dövlət rəmzlərində təsbit edilən dəyərlər;
7. tarixi şüur, dövlətçilik, milli həmrəylik;
8. hüququn aliliyi, ədalətlik, bərabərlik, azadlıq və digər ümumbəşəri dəyərlər.

Konsepsiyanın aşağıdakı mərhələlərdə tədbirlər planları əsasında həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur:

1. birinci mərhələ: 2026–2030-cu illər;
2. ikinci mərhələ: 2031–2035-ci illər;
3. üçüncü mərhələ: 2036–2040-cı illər.

Növbəti mərhələ üzrə tədbirlər planı əvvəlki mərhələ üçün tədbirlər planının nəticələrinin qiymətləndirilməsi əsasında tərtib edilir.

Konsepsiya çərçivəsində aşağıdakı dövlət proqramlarının layihələrinin hazırlanması nəzərdə tutulur:

1. Azərbaycan dilinin və ədəbiyyatının inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;
2. Azərbaycanın mədəni və təbii irsinin qorunması ilə bağlı dövlət proqramı;
3. İncəsənətin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;
4. Audiovizual sənayenin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;

5. Davranış mədəniyyətinin və bilgi mədəniyyətinin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;

6. Mədəni və yaradıcı sənayenin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı.

Bundan əlavə, Konsepsiyanın əsas hədəflərindən biri də Azərbaycanın öz tarixi coğrafiyasına mədəni qaydışını, Azərbaycan xalqının məhv edilən və dağıdılan tarixi-mədəni irsinin bərpasını təmin etmək, birləşdirici amil kimi Azərbaycan dilinin regional rolunun bərpasına nail olmaqdır. Təşkilatlanmış mədəni iştirakçılıq Azərbaycan Respublikasının regional maraqlarının səmərəli şəkildə təmin edilməsində və qonşu ölkələrlə dostluq münasibətlərinin gücləndirilməsində mühüm rol oynayacaqdır.

2. Qlobal trendlər

BMT Baş Assambleyasının 2015-ci il sentyabrın 25-də təsdiq etdiyi 17 dayanıqlı inkişaf məqsədindən və 169 hədəfdən ibarət "Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik"də (bundan sonra – 2030 Gündəliyi) "şəhərləri və yaşayış məntəqələrini inklüziv, təhlükəsiz, davamlı və dayanıqlı etmək" adlı 11-ci dayanıqlı inkişaf məqsədinin 11.4-cü "Dünyanın mədəni və təbii irsinin qorunması və mühafizə edilməsi üçün səyləri gücləndirmək" hədəfində mədəniyyət ilk dəfə qlobal səviyyədə davamlı inkişaf amili olaraq tanınmışdır. 2030 Gündəliyinin dayanıqlı inkişaf məqsədləri və hədəflərinin milli və yerli səviyyədə həyata keçirilməsinə mədəniyyətin töhfəsinin ölçülməsi və izlənilməsi məqsədilə UNESCO tərəfindən 22 tematik göstərici müəyyən edilmişdir.

Mədəni özünüifadə müxtəlifliyinin qorunması müasir dövrdə mədəniyyətin qlobal funksiyaları sırasında yer alır. Mədəniyyətlərarası hörmət və sülh mədəniyyəti naminə əhatəli və tarazlı mədəni mübadilənin genişləndirilməsində cəmiyyətin bütün təbəqələrinin iştirakı zəruridir. Bu səbəbdən mədəniyyətlərarası dialoq təşviq edilməli, mədəni fəaliyyət, mədəniyyət məhsulları və xidmətləri özünəməxsusluq, dəyər və məna daşıyıcısı kimi tanınaraq, onların səciyyəvi xüsusiyyətləri qorunmalıdır. Bu baxımdan UNESCO-nun "Mədəni özünüifadə müxtəlifliyinin qorunması və təşviqi haqqında" 2005-ci il 20 oktyabr tarixli Konvensiyasından irəli gələn tədbirlərin icrası bu Konsepsiyanın əsas məqsədlərindəndir.

UNESCO-nun "Mədəni özünüifadə müxtəlifliyinin qorunması və təşviqi haqqında" Konvensiyasının icrası ilə əlaqədar hazırladığı "İnkişaf üçün mədəni ifadələrin müxtəlifliyini təşviq edən onillik" (2015) və "İnkişaf üçün yaradıcılığı inkişaf etdir" (2018) adlı hesabatlarında mədəniyyətin yeni vəzifələri və bu sahədəki çağırışlar vurğulanmışdır.

BMT-nin "İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası"na (bundan sonra – Çərçivə Konvensiyası), Çərçivə Konvensiyasına dair Kioto Protokoluna və Paris Rəzləşməsinə uyğun olaraq UNESCO 2017-ci ildə qəbul etdiyi "İqlim dəyişmələri ilə əlaqədar etik prinsiplərə dair bəyanat"da üzv dövlətləri və onların mərkəzi, yerli dövlət və özünüidarə orqanlarını, icmaları, fərdləri, elmi və beynəlxalq təşkilatları qərar qəbul etmə və fəaliyyətləri zamanı mədəniyyətə əsaslanan, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə yönəlmiş 6 prinsipə – ədalət, davamlı inkişaf, həmrəylik, qərarların qəbulunda elmi bilik və dürüstlük, ehtiyatlı yanaşma və zərərin qarşısının alınması prinsiplərinə əməl etməyə çağırmışdır.

Türk Dövlətləri Təşkilatının “Türk Dünyası 2040 Vizyonu” sənədində türk dünyası ölkələrinin ortaq mədəni irsinin qorunması, təbliği və mədəni fəaliyyətin inkişaf etdirilməsinin vacibliyi qeyd olunmuşdur.

Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 2024-cü il noyabrın 11–22-də Bakı şəhərində keçirilmiş 29-cu sessiyasında (COP29) Azərbaycan Respublikası “İqlim üçün mədəniyyət” (C4C) təşəbbüsünü irəli sürmüşdür. Bu təşəbbüsün məqsədi ənənələrin, incəsənətin və irsin davamlı təcrübə və dəyərləri necə inkişaf etdirə biləcəyini vurğulayaraq, mədəniyyəti müsbət iqlim fəaliyyəti üçün təsirli qüvvəyə çevirməkdir.

Azərbaycan Respublikası mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətini qeyd edilən global trendləri nəzərə almaqla həyata keçirir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

2003–2025-cü illər ərzində Azərbaycan Respublikasında mədəniyyət sahəsində əhəmiyyətli işlər görülmüşdür.

Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 14 fevral tarixli 273 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası” uğurla icra olunmuşdur.

Kinematografiyanın və kino sənayesinin inkişafına dövlət dəstəyi göstərilmiş, akademik, milli və aparıcı teatrların sayı artmış, ölkə ərazisində 100-dən artıq beynəlxalq festival, xarici ölkələrdə isə 60-dan çox Azərbaycan mədəniyyəti günləri, 100-dən artıq yubiley və digər mədəniyyət tədbirləri keçirilmişdir.

Qeyd olunan illərdə ölkədə mədəniyyət sahələri üzrə fəaliyyət göstərən yaradıcılıq ittifaqlarına və birliklərinə davamlı dövlət qayğısı göstərilmişdir.

Mədəni irsin qorunması sahəsində də mühüm işlər görülmüş, 2003–2023-cü illər ərzində Azərbaycanın 4 mədəni və təbii irsi – Qobustan qaya sənəti mədəni landşaftı (2007-ci il), Xan sarayı ilə Şəki şəhərinin tarixi mərkəzi (2019-cu il), Hirkan meşələri (2023-cü il) və Xınalıq Köç yolu (2023-cü il) UNESCO-nun “Dünya irsi siyahısı”na daxil edilmiş, bununla da həmin siyahıda Azərbaycanın mədəni və təbii irsinin sayı 5 olmuşdur. Bakı şəhəri (2017-ci il), Şəki şəhəri (2018-ci il) və Lənkəran şəhəri (2019-cu il) UNESCO-nun “Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsi”nə daxil edilmişdir. Azərbaycanın 24 qeyri-maddi mədəni irs nümunəsi UNESCO-nun “Qeyri-maddi mədəni irs üzrə representativ siyahısı”nda (22 nümunə) və “Təcili qorunmaya ehtiyacı olan qeyri-maddi mədəni irs siyahısı”nda (2 nümunə) yer almışdır. Azərbaycan üzrə “Tibb və farmakologiyaya aid orta əsrlər əlyazmaları” adı altında 3 əlyazma (Rüstəm Cürcaninin “Zəxireyi-Nizamşahi”, Əbülqasim Zəhravinin “Əl-məqələtus-səlasim”, Əbu Əli ibn Sinanın “Əl-qanun fit-tibb” əsərləri) 2005-ci ildə, Məhəmməd Füzulinin “Divan”ının surəti 2017-ci ildə, Xurşidbanu Natəvanın “Gül dəftəri” – illüstrasiyalı şeirlər albomu 2023-cü ildə UNESCO-nun “Dünya yaddaşı reyestri”nə daxil edilmişdir.

Ölkədə fəaliyyət göstərən muzey və qalereyalarda 42700-dən artıq sərgi təşkil olunmuş, ölkə üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən 36 eksponat xaricdən geri qaytarılmış, 20085 eksponat bərpa olunmuşdur.

Həmçinin, ölkədə yeni muzey və rəsm qalereyaları yaradılmış, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 3 dekabr tarixli 2316 nömrəli Sərəncamı əsasında Bakı şəhərində Vətən müharibəsi memorial kompleksi və Zəfər muzeyinin açılışı

olmuşdur. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə İşğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin təməli qoyulmuşdur.

Mədəniyyət sahəsində təhsil fəaliyyətini həyata keçirən müəssisələr yaradılmış, habelə son 20 il ərzində 60-dan çox mütəxəssis dövlət dəstəyi ilə xarici təhsil müəssisələrində mədəniyyət ixtisasları üzrə təhsil almışdır.

2003–2024-cü illərdə Azərbaycanda mədəniyyət sahəsində 14 qlobal və 100-dən artıq regional tədbir keçirilmişdir. Mədəniyyətlərarası dialoqu genişləndirmək məqsədilə “Bakı Prosesi” qlobal mədəni təşəbbüsü, ümumdünya mədəniyyətlərarası dialoq forumlarının da daxil olduğu həmin tədbirlər nəticəsində Azərbaycan Respublikası beynəlxalq müstəvidə mədəni-siyasi nüfuz sahibinə çevrilmişdir. Beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafı məqsədilə 6 xarici ölkədə (Almaniya, Avstriya, Fransa, İtaliya, Özbəkistan, Türkiyə) Azərbaycan mədəniyyət mərkəzi yaradılmışdır. Müxtəlif illərdə Azərbaycan Respublikasının 3 şəhəri İslam Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı (Bakı – 2009-cu il üçün, Naxçıvan – 2018-ci il üçün, Şuşa – 2024-cü il üçün), 2 şəhəri Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı (Şəki – 2016-cı il üçün, Şuşa – 2023-cü il üçün) elan edilmişdir.

Həmçinin, dövlətin mədəniyyət siyasətinə ictimai dəstək olaraq Heydər Əliyev Fondu tərəfindən mədəniyyət sahəsində milli və beynəlxalq proqram və layihələr (Milli Muğam Müsabiqəsi, “Muğam aləmi” Beynəlxalq Musiqi Festivalı, “Xarıbülbül” Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı və s.) həyata keçirilmiş, insanların yaradıcı potensialının aşkara çıxarılmasına, qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsinə şərait yaradılmışdır.

Azərbaycan mədəniyyətinin sahələr üzrə inkişafı və mahiyyətə zənginləşdirilməsi ilə bərabər, mədəniyyət infrastrukturuna da inkişaf etdirilmişdir. Mədəni və yaradıcı sənayenin (bundan sonra – MYS) iqtisadi və sosial təsirlərinin qiymətləndirilməsi və Ümumi Daxili Məhsulda (bundan sonra – ÜDM) payının ölçülməsi üçün beynəlxalq praktikaya uyğun metodologiya müasir təmayüllərdəndir. Azərbaycanda hazırda bu sahədə metodoloji işlər davam etdirilir. İlk hesablamalara əsasən, MYS-nin ÜDM-dəki payı 2018-ci ildə 0,6 faiz, 2019-cu ildə 0,8 faiz, 2020-ci ildə 0,9 faiz, 2021-ci ildə 0,69 faiz, 2022-ci ildə 0,6 faiz, 2023-cü ildə 0,72 faiz, 2024-cü ildə isə 0,8 faiz təşkil etmişdir.

MYS-nin qeyri-neft sektorunda payı 2021-ci il (1,1 faiz) ilə müqayisədə artaraq, 1,2 faiz təşkil etmişdir. 2024-cü ildə MYS-nin ölkənin mal ixracında payı 2022-ci ilə müqayisədə 2,5 dəfə artmışdır.

MYS subyektlərinin ümumi sayı və MYS ilə məşğul olan hüquqi şəxslərin sayı 2022-ci ilə müqayisədə artmışdır.

2003-cü ildən etibarən Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının müvafiq metodik göstərişlərinə istinadən, milli iqtisadiyyatın strukturuna və statistikasına uyğunlaşdırılaraq, Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi tərəfindən müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlara əsaslanan iqtisadiyyatın (bundan sonra – yaradıcı iqtisadiyyat) ÜDM-də payının ölçülməsinə imkan verən metodika tətbiq edilməkdədir. Həmin metodikaya görə, yaradıcı iqtisadiyyat “müəlliflik hüququnun əsas sahələri”, “qarşılıqlı asılılıq münasibətlərində olan sahələr”, “müəllif hüququna qismən əsaslanan sahələr” və “köməkçi sahələr” olmaqla, 4 fəaliyyət qrupunu əhatə edir. Qeyd edilən metodikaya uyğun Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyində aparılan hesablamalara əsasən, bütövlükdə yaradıcı iqtisadiyyatın ÜDM-də payı getdikcə artmaqdadır: bu pay 2010-cu ildə 3,5 faiz, 2023-cü ildə 5,2 faiz təşkil etmişdir.

Mədəniyyət sisteminin ümumi təhlili göstərir ki, ölkədə mədəniyyət sahəsində əldə edilmiş nailiyyətlərlə bərabər çağırışlar da mövcuddur.

Həmin çağırışlar aşağıdakılardır:

1. Mədəniyyət sahəsində idarəetmə ilə bağlı çağırışlar:

1.1. mədəniyyət sahəsində uzunmüddətli və dayanıqlı hədəflərə hesablanmış vahid dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi, normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, geniş ictimai iştirakçılığın təmin edilməsi;

1.2. insan resurslarının inkişafı, sahələr üzrə ixtisaslaşmanın təmin edilməsi, mədəniyyət sahəsində təhsilin məzmununun, ixtisasların və peşələrin, işə qəbul qaydalarının müasirləşdirilməsi;

1.3. maliyyə mənbələrinin diversifikasiyası, mədəniyyət sahəsində təşviq mexanizmlərinin yaradılması, dövlət–özəl tərəfdaşlığı və digər layihələr hesabına investisiyalar cəlb edilməsi, maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi, rəqəmsallaşma səviyyəsinin artırılması;

1.4. beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, əqli mülkiyyət hüquqlarının səmərəli qorunması sahəsində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi, müasir təsir mexanizmlərinin yaradılması və təşviqi;

1.5. Azərbaycan mədəniyyəti barədə yerli və beynəlxalq səviyyədə vahid kommunikasiya siyasətinin həyata keçirilməsi, sosial medianın imkanlarından və müasir texnologiyalardan istifadənin genişləndirilməsi;

1.6. mədəniyyətin elm, təhsil və innovasiyalara inteqrasiyası, mədəniyyətlə bağlı elmi araşdırmaların dairəsinin, sayının və keyfiyyətinin artırılması, bu məqsədlə təşviq mexanizmlərinin yaradılması;

1.7. cəmiyyətdə nəsillərarası və digər dialoqun genişləndirilməsi, yüksək yaradıcı nailiyyətləri olan şəxslərin ictimai rolunun artırılması;

1.8. ümumi təhsil, xüsusilə ibtidai təhsil fənləri üzrə dərslərin, dərs vəsaitlərinin və digər tədris-metodik vasitələrin məzmununun Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə uyğunluğunun təmin edilməsi;

1.9. Azərbaycan mədəniyyətinə qarşı törədilmiş qanunsuz əməllər (mədəni sərvətlərin dağıdılması, talan edilməsi, mənimsənilməsi, xaricə satışı və digər şəkildə ölkədən qanunsuz çıxarılması), habelə vurulmuş zərər barədə məlumatın beynəlxalq səviyyədə yayılması, dəymiş zərərin əvəzinin tələb edilməsi və digər məsuliyyət məsələlərinin həlli istiqamətində əlaqələndirilmiş siyasi, hüquqi, diplomatik, iqtisadi və digər tədbirlərin həyata keçirilməsi.

2. Azərbaycan dili ilə bağlı çağırışlar:

Azərbaycan dilinin inkişafı, o cümlədən beynəlxalq aləmdə təbliği və təşviqi ilə bağlı əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi, Azərbaycan dilində elmi, elmi-publisistik və bədii əsərlərin sayının və keyfiyyətinin artırılması.

3. Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti ilə bağlı çağırışlar:

3.1. Azərbaycanda davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti ilə bağlı sistemli araşdırma və təhlil aparılması, bu sahələrin mədəniyyətin tərkib hissəsi kimi dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri olaraq müəyyən edilməsi;

3.2. ictimai yerlərdə davranış, cəmiyyətdə dialoq, məişət davranışı, nitq, etiket, gigiyena, estetik zövqlər və davranış mədəniyyətinin digər formalarına dair cəmiyyətin üzvləri arasında əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi, geniş maarifləndirmə və təbliğat aparılması;

3.3. bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artırılması, imkanlarının və təsirlərinin araşdırılıb qiymətləndirilməsi, elmi etikanın təşviq olunması;

3.4. davranış mədəniyyətinin və bilgi mədəniyyətinin tərkib hissəsi olaraq əqli mülkiyyət mədəniyyətinin gücləndirilməsi.

4. Ədəbiyyat və incəsənətlə bağlı çağırışlar:

4.1. Azərbaycan ədəbiyyatının və incəsənətinin araşdırılması, inkişafı və beynəlxalq aləmdə təbliği məqsədilə müasir yanaşmalara əsaslanan sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi;

4.2. ölkədə peşəkar sənət mühitinin zənginləşdirilməsi və peşəkar sənət əsərlərinin keyfiyyətinin artırılması;

4.3. nəşriyyat işi ilə bağlı dəyər zəncirinin təkmilləşdirilməsi;

4.4. kitabxana sistemində nəticələrə hesablanmış yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modellərinin yaradılması, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi və xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması;

4.5. əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasının gücləndirilməsi.

5. Mədəni irsin qorunması ilə bağlı çağırışlar:

5.1. nəticələrə hesablanmış yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modellərinin yaradılması;

5.2. mədəniyyət əmlakının siyahılarının yenilənməsi, abidələrin balans mənsubiyyəti, sərhədləri və mühafizə zonalarının dəqiqləşdirilməsi, mədəni irsin qorunması və idarə edilməsinin qabaqcıl təcrübəyə uyğunlaşdırılması;

5.3. daşınar mədəni sərvətlərin yaradılması, qeydiyyatı və mühafizəsi işinə və dövriyyəsinə dair qaydaların təkmilləşdirilməsi.

6. MYS ilə bağlı çağırışlar:

6.1. MYS-nin iqtisadiyyata inteqrasiyası məqsədilə ÜDM-də payının ölçülməsi üçün normativ baza yaradılması, beynəlxalq təcrübəyə uyğun metodologiyanın müəyyən edilməsi;

6.2. MYS-yə xüsusilə birbaşa xarici investisiyaların həcmnin artırılması və diversifikasiyası, peşəkar "təşkilatlanma mühiti"nin (klasterləşmə, yaradıcı sənaye parkları, qovşaqlar, inkubatorlar və digər ekosistem) gücləndirilməsi;

6.3. yaradıcı istedadların MYS-yə girişini asanlaşdıran, eləcə də təşviq edən təhsil və inkubasiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi, MYS ilə təhsil sahələri arasında sıx əməkdaşlığın qurulması;

6.4. mədəniyyət məhsulları və xidmətlərinin istehsal coğrafiyasının və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, keyfiyyətinin və rəqabət qabiliyyətinin artırılması;

6.5. rəqabətədavamlı və müasir audiovizual sənayenin, o cümlədən kino sənayesinin yaradılması, audiovizual sənayedə dəyər zəncirinin formalaşdırılması.

7. Mədəniyyət diplomatiyası ilə bağlı çağırışlar:

7.1. Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq aləmdə təbliği və Azərbaycanın “yumşaq gücü”nün artırılması üçün mədəniyyət diplomatiyasından geniş istifadə olunması;

7.2. hədəfli və dayanıqlı beynəlxalq mədəni mübadilənin sistemli şəkildə aparılması;

7.3. keyfiyyətli mədəniyyətlərarası dialoq üçün yeni alətlərin işlənilib tətbiq edilməsi;

7.4. dünya azərbaycanlıları arasında milli-mənəvi dəyərlərin öyrənilməsi və təbliği işinin aparılması, xaricdəki Azərbaycan mədəni irsi nümunələrinin aşkarlanması, Azərbaycan mədəni irsinin mənimsənilməsinə qarşı qabaqlayıcı və sonrakı fəaliyyətin həyata keçirilməsi.

4. Konsepsiyanın hədəf göstəriciləri

4.1. Konsepsiyanın icrası nəticəsində aşağıdakı hədəflərə nail olunması nəzərdə tutulur:

4.1.1. Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinin qorunması və Azərbaycan mədəniyyətinin mütərəqqi modelinin formalaşdırılması;

4.1.2. Azərbaycan dilinin dünya dilləri arasında mövqeyinin möhkəmləndirilməsi, regional ünsiyyət vasitəsi kimi rolunun artırılması, beynəlxalq səviyyədə təbliğinin və təşviqinin genişləndirilməsi;

4.1.3. yeni kommunikasiya modellərinin və alətlərinin tətbiqi vasitəsilə, həmçinin mədəniyyətin həyat tərzinin tərkib hissəsinə çevrilməsini təmin etməklə cəmiyyətdə ünsiyyətin və sosial əlaqələrin keyfiyyətinin artırılması;

4.1.4. mədəni irsin müəyyən edilməsi, araşdırılması, bərpası, qorunması və təbliği sahəsində mütərəqqi sistemin yaradılması;

4.1.5. mədəni turizmin inkişafı;

4.1.6. MYS-nin inkişafı, MYS məhsullarının ixracının artırılması;

4.1.7. mədəniyyətə investisiyaların cəlb edilməsi, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, mədəniyyətin rəqəmsallaşdırılması və rəqəmsal mədəniyyətin inkişafı;

4.1.8. mədəniyyət diplomatiyasının inkişafı.

5. Konsepsiyanın məqsədləri

5.1. Konsepsiya aşağıdakı məqsədlərə nail olunmasına xidmət edir:

5.1.1. mədəniyyət sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi;

5.1.2. Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinin qorunmasının və təbliğinin, beynəlxalq miqyasda tanılmasının siyasi, iqtisadi və sosial təsirlərinin genişləndirilməsi;

5.1.3. Azərbaycan dilinin, incəsənətin və ədəbiyyatın mədəniyyətdə payının, funksionallığının, cəmiyyətin tərəqqisində, fərdlərin məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürünün, estetik zövqünün, dünyagörüşünün, həyat fəlsəfəsinin formalaşmasında rolunun artırılması;

5.1.4. davranış mədəniyyətinin, bilgi mədəniyyətinin fərdin və cəmiyyətin həyatında rolunun, sosial və siyasi təsirlərinin artırılmasını təmin edən sistemin formalaşdırılması;

5.1.5. MYS-nin inkişafı və iqtisadiyyata inteqrasiyası, o cümlədən MYS sahəsində iqtisadi fəaliyyət və peşə növlərinin sayının, məşğulluq səviyyəsinin, ixrac edilən mal və xidmətlərin sayının, həcmnin və rəqabətədavamlılığının artırılması;

- 5.1.6. mədəniyyətin ÜDM-də payının artırılması;
- 5.1.7. mədəni irsin qorunmasının və mədəni irslə əlaqəli infrastrukturun müasir tələblərə uyğun təkmilləşdirilməsi;
- 5.1.8. mədəni turizmdə müasir dəyər zəncirinin formalaşdırılması;
- 5.1.9. mədəniyyət sahəsində əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması və təminatı ilə bağlı mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi;
- 5.1.10. mədəniyyət sahəsində vahid informasiya və kommunikasiya siyasətinin formalaşdırılması;
- 5.1.11. mədəniyyətin rəqəmsallaşma səviyyəsinin artırılması və mədəniyyət sahəsində rəqəmsal ekosistemin formalaşdırılması;
- 5.1.12. Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq mədəni mübadilədə səmərəli iştirakı, Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinin geniş təbliği, Azərbaycanın beynəlxalq imicinin yüksəldilməsi;
- 5.1.13. Azərbaycan mədəniyyəti nümunələrinin beynəlxalq siyahılara daxil edilməsinin və mədəniyyət sahəsində beynəlxalq öhdəliklərin icrasının əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi;
- 5.1.14. mədəniyyətə cəlb edilən investisiyaların artırılması və diversifikasiyası;
- 5.1.15. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mədəniyyət institutlarının bərpası, yeni infrastrukturun yaradılması, mədəni həyatın canlandırılması və mədəni irsin qorunması.

6. Konsepsiyanın prioritet istiqamətləri

6.1. Konsepsiya çərçivəsində aşağıdakı prioritet istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçiriləcəkdir:

6.1.1. Mədəniyyət sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi:

6.1.1.1. Əsaslandırma: Azərbaycan Respublikasında mədəniyyətin hər bir fərdin və bütövlükdə cəmiyyətin inkişafında rolunun artırılması məqsədilə, ilk növbədə, mədəniyyət sahəsində idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi zəruridir;

6.1.1.2. Görüləcək tədbirlər:

- 6.1.1.2.1. mədəniyyət sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi;
- 6.1.1.2.2. mədəniyyət sahəsində institusional islahatlar aparılması;
- 6.1.1.2.3. mədəniyyətə əlçatanlığın və inklüzivliyin təmin edilməsi;
- 6.1.1.2.4. mədəniyyət sahəsində maliyyələşdirmənin optimallaşdırılması və investisiyaların təşviqi;
- 6.1.1.2.5. mədəniyyət sahəsində insan kapitalının inkişafı və kadr hazırlığının artırılması;
- 6.1.1.2.6. mədəniyyət infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi;
- 6.1.1.2.7. mədəniyyət sahəsində rəqəmsal inkişaf və rəqəmsal mədəniyyətin formalaşdırılması;
- 6.1.1.2.8. müasir mədəniyyət kommunikasiyası modellərinin tətbiqi;

6.1.1.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.1.3.1. normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi məqsədilə müvafiq normativ hüquqi akt layihələri hazırlanacaqdır;

6.1.1.3.2. mədəniyyət sahəsində institusional islahatlar aparılacaq, ixtisaslı kadrların sayı artırılacaqdır;

6.1.1.3.3. mədəniyyət sahəsində davamlı sosial əlaqələr, əməkdaşlıq və dialoq genişləndiriləcək, yeni və keyfiyyətli məzmun yaradılacaqdır;

6.1.1.3.4. mədəniyyət sahəsinin maliyyələşdirilməsi mexanizmləri təkmilləşdiriləcək, dövlət–özəl tərəfdaşlığı modellərindən istifadə olunacaqdır;

6.1.1.3.5. mədəniyyət sahəsində kadr hazırlığı sistemi təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.1.3.6. mədəniyyət əmlakı inventarlaşdırılacaq və siyahılar tərtib ediləcəkdir;

6.1.1.3.7. mədəniyyət sahəsində göstərilən xidmətlər rəqəmsallaşdırılacaqdır;

6.1.1.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.1.4.1. inventarlaşdırılma və rəqəmsallaşdırılma üçün maliyyə vəsaitinin qarşılınması məqsədilə sahibkarlarla sıx əməkdaşlıq qurulması, eləcə də dövlət–özəl tərəfdaşlığından istifadə edilərək maliyyələşdirilmənin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməlidir;

6.1.2. Azərbaycan dilinin inkişafı:

6.1.2.1. Əsaslandırma: Azərbaycan dilinin mədəniyyətdəki rolunun gücləndirilməsinə, onun mahiyyətə inkişafına, həmçinin beynəlxalq səviyyədə təbliğinə və təşviqinə ehtiyac vardır;

6.1.2.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.2.2.1. Azərbaycan dilinin rolunun artırılması məqsədilə sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi;

6.1.2.2.2. Azərbaycan dilinin inkişafı, təbliği və təşviqi ilə bağlı fəaliyyətin gücləndirilməsi;

6.1.2.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.2.3.1. Azərbaycan ədəbi dili inkişaf edəcəkdir;

6.1.2.3.2. Azərbaycan dilində yeni əsərlər yaradılacaqdır;

6.1.2.3.3. Azərbaycan ədəbi dilindən istifadə artacaqdır;

6.1.2.3.4. Azərbaycan dilindən rəqəmsal platformalarda daha geniş istifadə olunacaqdır;

6.1.2.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.2.4.1. araşdırma və elmi tədqiqatlar üçün maliyyə vəsaitinin təmin edilməsi məqsədilə sahibkarlarla sıx əməkdaşlıq qurulması, eləcə də qrant proqramları və dövlət–özəl tərəfdaşlığından istifadə edilərək maliyyələşdirilmənin aparılması ilə bağlı tədbirlər görülməlidir;

6.1.3. Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti:

6.1.3.1. Əsaslandırma: Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti sağlam və inkişaf etmiş cəmiyyətin formalaşmasında əsas amillərdən biridir. Davranış mədəniyyəti fərdin milli-mənəvi dəyərlərə əsaslanaraq digər fərdlərlə, qruplarla əlaqə və ünsiyyət qurmaqda, ətraf dünya ilə rəftarda ifadə olunan davranış formalarının məcmusudur. Bilgi mədəniyyəti isə elmin, təhsilin və maarifləndirmənin Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə əsaslanmaqla həyata keçirilməsini, fərdlərin və cəmiyyətin gündəlik həyatında informasiya daxil olmaqla bilgidən istifadəni istiqamətləndirən yanaşma, baxış və ifadə

formalarının məcmusunu nəzərdə tutur. Azərbaycan Respublikasında bu sahələrin inkişaf etdirilməsi və funksionallığının təmin olunması məqsədilə müasir alətlərin və modellərin hazırlanması, effektiv tədbirlərin görülməsi şərtidir;

6.1.3.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.3.2.1. Azərbaycanda davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi;

6.1.3.2.2. Azərbaycan cəmiyyətinin elmi əsaslı çoxmeyarlı (ünsiyyət, qiymətləndirmə, rəhbərlik etmə, qərar vermə, etibar etmə, razılaşmama/fikir ayrılığı, vaxta/planlaşdırmaya münasibət, inandırma) davranış mədəniyyəti modelinin və onun əsasında cəmiyyətdaxili və dünya mədəniyyətləri ilə səmərəli kommunikasiya alətlərinin hazırlanması və təbliği;

6.1.3.2.3. milli-mənəvi dəyərlərin əsas daşıyıcısı kimi ailə institutunun nüfuzunun gücləndirilməsi istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi;

6.1.3.2.4. ictimai iştirakçılıq təmin edilməklə, Azərbaycanda inkulturasiya, akkulturasiya və assimilyasiya imkanlarının araşdırılması;

6.1.3.2.5. Azərbaycanda bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artırılması istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş tədbirlər həyata keçirilməsi;

6.1.3.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.3.3.1. ictimai yerlərdə davranış, cəmiyyətdə dialoq, məişət davranışı, nitq, etiket, gigiyena, estetik zövqlər və davranış mədəniyyətinin digər formaları inkişaf edəcəkdir;

6.1.3.3.2. bilgi mədəniyyətinin funksionallığı artacaqdır;

6.1.3.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.3.4.1. prosesə cəlb edilə biləcək mütəxəssislərin və araşdırmaların məhdudluğu nəzərə alınaraq, xarici mütəxəssislərin prosesə cəlb edilməsi və araşdırmaların genişləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməlidir;

6.1.4. Ədəbiyyatın inkişafı:

6.1.4.1. Əsaslandırma: Azərbaycan ədəbiyyatı mədəniyyətin inkişafında, eləcə də fərdlərin məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürünün formalaşmasında mühüm rol oynamaq potensialına malikdir. Ədəbiyyatın rolunun artırılması, təbliğinin, o cümlədən nəşriyyat işinin inkişafı sistemli fəaliyyət şəklində həyata keçirilməlidir;

6.1.4.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.4.2.1. mədəniyyətin inkişafında, eləcə də məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürün formalaşmasında ədəbiyyatın rolunun artırılması;

6.1.4.2.2. ədəbiyyatın təbliğinin, o cümlədən nəşriyyat işinin inkişafı;

6.1.4.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.4.3.1. elmi və ədəbi yaradıcılıq inkişaf edəcəkdir;

6.1.4.3.2. kitabxanaların fəaliyyəti təkmilləşdiriləcək, o cümlədən fiziki və rəqəmsal kitabxana resursları zənginləşdiriləcəkdir;

6.1.4.3.3. ədəbiyyata və nəşriyyat işinə dair sənət növləri inkişaf edəcəkdir;

6.1.4.3.4. nəşriyyat işi dəyər zənciri müasirləşdiriləcəkdir;

6.1.4.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.4.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı mexanizmlərin nəticəyönlü metod və metodologiyadan istifadə edilməklə hazırlanmasına, xarici mütəxəssislər daxil olmaqla, mütəxəssislər cəlb edilə bilər;

6.1.4.4.2. tədbirlərin həyata keçirilməsi sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin maliyyə vəsaiti hesabına təmin edilə bilər. Sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə həyata keçirilməsi üçün kifayət etmədikdə, maliyyələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.5. İncəsənətin inkişafı:

6.1.5.1. Əsaslandırma: Azərbaycan incəsənətinin mədəniyyətdə rolu kifayət qədər genişdir. Bu rolun effektivliyinin artırılması, incəsənətin inkişafının təmin edilməsi, ölkədə peşəkar sənət mühitinin zənginləşdirilməsi üçün tədbirlər görülməsi zəruridir;

6.1.5.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.5.2.1. mədəniyyətin, cəmiyyətin və fərdlərin inkişafında incəsənətin rolunun artırılması;

6.1.5.2.2. incəsənətin sahələr üzrə inkişafı;

6.1.5.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.5.3.1. incəsənət inkişaf edəcəkdir;

6.1.5.3.2. unudulmuş və ya unudulmaqda olan sənət növləri bərpa olunacaqdır;

6.1.5.3.3. teatrların fəaliyyəti, infrastrukturunu və repertuarları təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.5.3.4. Azərbaycanın musiqi irsinin qorunması təmin olunacaqdır;

6.1.5.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.5.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsi sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin maliyyə vəsaiti hesabına təmin edilə bilər. Sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə həyata keçirilməsi üçün kifayət etmədikdə, maliyyələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.5.4.2. yaradılan incəsənət məzmununun yayılması üçün müasir mexanizmlər və mühit müvafiq dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları, eləcə də ictimaiyyət nümayəndələri arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi yolu ilə təmin edilə bilər.

6.1.6. Mədəni irsin qorunması və inkişafı:

6.1.6.1. Əsaslandırma: Azərbaycan mədəni irsi Azərbaycan mədəniyyətinin tərkib hissəsidir. Mədəni irs cəmiyyətin keçmişinə aid dəyərləri özündə ehtiva etməklə yanaşı, onları gələcək nəsillərə ötürmək üçün əsas vasitə rolunu oynayır. Mədəni irsin qorunmasının təkmilləşdirilməsi məqsədilə davamlı və sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi, həmçinin beynəlxalq mədəni mübadilədə iştirakın genişləndirilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi zəruridir;

6.1.6.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.6.2.1. vahid yanaşma tətbiq edilməklə, mədəni irsin qorunması sahəsində nəticəəsaslı yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modellərinin yaradılması, mədəni irslə əlaqəli infrastrukturun müasirləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi;

6.1.6.2.2. mədəni irsin qorunması, o cümlədən bərpası sahəsində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə yeni təşviq və dəstək mexanizmlərinin, açıq və şəffaf idarəetmə və nəzarət sisteminin yaradılması, dövlət–özəl tərəfdaşlığının və dövlət–vətəndaş əlaqələrinin genişləndirilməsi;

6.1.6.2.3. mədəni irslə bağlı məlumat bazalarının təkmilləşdirilməsi, o cümlədən mədəniyyət əmlakı siyahılarının yenilənməsi, abidələrin balans mənsubiyyətinin, sərhədlərinin və mühafizə zonalarının dəqiqləşdirilməsi;

6.1.6.2.4. qeyri-maddi mədəni irsin araşdırılması, sistemləşdirilməsi, qeydiyyatı və qorunmasının gücləndirilməsi;

6.1.6.2.5. Azərbaycan xalqının yaratdığı mədəni irsin yerləşdiyi tarixi coğrafiyada Azərbaycan xalqının mədəni irsinin atribusiyası, qorunması və restitusiyası ilə bağlı fəaliyyətin həyata keçirilməsi;

6.1.6.2.6. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mədəni irsin, o cümlədən arxeoloji abidələrin qorunması ilə bağlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, mədəni irsə vurulmuş zərərlə bağlı beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlılığının artırılması və dəymiş zərərin əvəzinin ödənilməsi məqsədilə tədbirlər görülməsi;

6.1.6.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.6.3.1. mədəni irsə vahid yanaşma təmin olunacaqdır;

6.1.6.3.2. mədəni irslə bağlı məlumat bazaları təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.6.3.3. mədəni irsin qorunması, o cümlədən bərpası sahəsində fəaliyyət təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.6.3.4. mədəni sərvətlərin yaradılması, qeydiyyatı, dövriyyəsi, mühafizəsi işi təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.6.3.5. muzey və qalereyaların fəaliyyəti və infrastrukturunu təkmilləşdiriləcək, inklüzivlik və əlçatanlıq təmin olunacaqdır;

6.1.6.3.6. mədəni turizm inkişaf edəcəkdir;

6.1.6.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.6.4.1. mədəni irsin inventarlaşdırılması və infrastrukturun yenilənməsi üçün tələb olunacaq maliyyə vəsaitinin qarşılınması məqsədilə dövlət–özəl tərəfdaşlığı və digər əməkdaşlıq modelləri çərçivəsində tədbirlər görülməlidir. Sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə həyata keçirilməsi üçün kifayət etmədikdə, maliyyələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.6.4.2. mədəni irsin yeni qorunma modelinin, o cümlədən texniki normativ hüquqi aktların layihələrinin hazırlanmasına və tətbiqinə əlavə mütəxəssislər cəlb edilərək, nəticəyönümlü beynəlxalq əməkdaşlıq tədbirləri həyata keçirilə bilər;

6.1.7. Mədəni və yaradıcı sənayenin inkişafı:

6.1.7.1. Əsaslandırma: MYS-nin ölkə iqtisadiyyatında rolu genişlənməkdədir. Azərbaycan Respublikasında MYS-nin inkişafı, MYS-nin ÜDM-də payının artırılması və yaradıcı şəxslərin məşğulluğunun təmin edilməsi baxımından zəruridir;

6.1.7.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.7.2.1. MYS-nin dinamik inkişafını təmin edən qanunvericilik və institusional islahatların həyata keçirilməsi;

6.1.7.2.2. MYS-nin maliyyələşdirilməsi mənbələrinin diversifikasiyası, bu sahəyə investisiya qoyuluşu və təşviqi imkanlarının, habelə dövlət–özəl tərəfdaşlığının genişləndirilməsi;

6.1.7.2.3. MYS-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələri üzrə dəyər zəncirinin formalaşdırılması, milli brendlərin yaradılması;

6.1.7.2.4. kino sənayesində dövlət sifarişi sisteminin, dəyər zəncirinin, o cümlədən kütləvi nümayiş və yayım sisteminin təkmilləşdirilməsi;

6.1.7.2.5. filmlərin dublyajı ekosisteminin təkmilləşdirilməsi;

6.1.7.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.7.3.1. MYS-yə investisiya qoyuluşları artacaqdır;

6.1.7.3.2. MYS üzrə dəyər zənciri təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.7.3.3. MYS üzrə ixrac potensialı gücləndiriləcəkdir;

6.1.7.3.4. MYS üzrə fəaliyyət sahələri inkişaf edəcək və məşğulluq artacaqdır;

6.1.7.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.7.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsi sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin maliyyə vəsaiti hesabına təmin edilə bilər. Sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə görülməsi üçün kifayət etmədikdə, maliyyələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.8. Mədəniyyət diplomatiyasının inkişafı:

6.1.8.1. Əsaslandırma: Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq aləmdə təbliği prosesində mədəniyyət diplomatiyası əsas alətlərdən biridir. Azərbaycanın “yumşaq gücü”nün artırılması məqsədilə bu sahədə həyata keçirilən dövlət siyasəti siyasi, iqtisadi və sosial təsir gücünə malik olmalıdır;

6.1.8.2. Görüləcək tədbirlər:

6.1.8.2.1. Azərbaycan mədəniyyətinin və mədəniyyət dəyərlərinin beynəlxalq aləmdə təbliği ilə bağlı fəaliyyətin, o cümlədən Azərbaycan Respublikası diplomatik nümayəndəliklərinin tabeliyində olan mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi;

6.1.8.2.2. Azərbaycan dilinin yayılma coğrafiyasının genişləndirilməsi və beynəlxalq ünsiyyətdəki rolunun artırılması məqsədilə tədbirlər görülməsi;

6.1.8.2.3. Azərbaycanın mədəni irsinin beynəlxalq aləmdə təbliği, tanıtılması və qorunması məqsədilə qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi;

6.1.8.2.4. Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin təbliği, o cümlədən nüfuzlu onlayn platformalarda yerləşdirilməsi, sərgilənməsi, araşdırılması və digər qaydada tanıtılması üçün normativ hüquqi bazanın və prosedurların təkmilləşdirilməsi;

6.1.8.2.5. Azərbaycanın sənədli irsinin UNESCO-nun “Dünya Yaddaşı Reyestri”nə daxil edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi;

6.1.8.2.6. Azərbaycanın dünyadakı izinin dərinləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycanda dayanıqlı beynəlxalq mədəniyyət tədbirlərinin təşkili, Azərbaycan mədəniyyətinin xarici və beynəlxalq mədəniyyət tədbirlərində təmsil edilməsinin və təbliğinin genişləndirilməsi;

6.1.8.2.7. Azərbaycanın dünyadakı izinin araşdırılması, o cümlədən Azərbaycan mənşəli mədəni irs nümunələrinin və mədəni sərvətlərin yerləşmə xəritəsinin hazırlanması, tədqiqi və atribusiyası, habelə mümkün olduqda restitusiyası və qaytarılması ilə bağlı məsələlərin sistemli şəkildə həll edilməsi;

6.1.8.2.8. dünyanın aparıcı muzeylərində Azərbaycan mədəniyyəti guşələrinin yaradılması və həmin muzeylərlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi;

6.1.8.2.9. mədəniyyətin və onunla əlaqəli fəaliyyətin seçilmiş sahələrində Azərbaycanın regional və beynəlxalq qovşağa çevrilməsinin təmin olunması;

6.1.8.2.10. Azərbaycan vətəndaşlarının və dünya azərbaycanlılarının yaradıcılıq bacarıqlarının artırılması yolu ilə beynəlxalq layihələrdə və təşkilatlarda aparıcı mövqelərdə iştirakının genişləndirilməsi;

6.1.8.2.11. Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada tanınması;

6.1.8.3. Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.8.3.1. dövlətin “yumşaq gücü” artacaqdır;

6.1.8.3.2. Azərbaycan mədəniyyətinin və mədəniyyət dəyərlərinin beynəlxalq aləmdə təbliği gücləndiriləcəkdir;

6.1.8.3.3. Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq imicinə, tarixinə və mədəniyyətinə qarşı aparılan mənfi təbliğat zəifləyəcək və əhəmiyyətsizləşdiriləcəkdir;

6.1.8.4. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.8.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsinə dünyada baş verən geosiyasi proseslərin təsirini neytrallaşdırmaq üçün mütəxəssislərin iştirakı ilə təhlillər, araşdırmalar və planlamalar aparıla bilər.

7. Maliyyələşdirmə mexanizmləri

Konsepsiya çərçivəsində həyata keçiriləcək tədbirlərin maliyyələşdirilməsi müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikası dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində müvafiq icraçı təşkilatlar üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, dövlət–özəl tərəfdaşlığı yolu ilə özəl tərəfdaşların vəsaiti və qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına həyata keçirilir.

**8. 2026–2030-cu illər üçün Konsepsiyanın həyata keçirilməsi üzrə
Tədbirlər Planı**

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum), fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
1	2	3	4	5	6	7	8
8.1. Mədəniyyət sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi							
8.1.1. Mədəniyyət sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi							
8.1.1.1.	Mədəniyyət sahəsini tənzimləyən normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər verilməsi	NK, MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Qanunvericiliyin təhlili, müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Normativ hüquqi akt layihələrinin müvafiq dövlət orqanları (qurumları) ilə razılaşdırılması	Normativ hüquqi akt layihələrinin aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi
8.1.1.2.	Mədəniyyət sahəsinə investisiyaların və digər maliyyə vəsaitinin cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizmləri, həmçinin mədəniyyət sahəsində imtiyaz və güzəştlərlə bağlı təkliflər verilməsi	NK, MdN	İN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsinə investisiyaların və digər maliyyə vəsaitinin cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizmləri, mədəniyyət sahəsində imtiyaz və güzəştlərlə bağlı araşdırmalar, təhlil və ilkin müzakirələr aparılması	Müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin razılaşdırılması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi

8.1.2. Mədəniyyət sahəsində institusional islahatlar aparılması							
8.1.2.1.	Mədəniyyət sahəsində institusional islahatlar aparılması, o cümlədən idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	MdN	MN, İN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsində icra funksiyasının dövlət siyasəti, dövlət tənzimləməsi və dövlət nəzarəti funksiyalarından ayrılmasının institusional yolları ilə bağlı təhlil aparılması	Sahəvi idarəetmə ilə bağlı təkliflərin, o cümlədən normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Mədəniyyət sahələrində idarəetmənin daha çevik, dayanıqlı, müasir və səmərəli təşkili
8.1.2.2.	Mədəniyyətin təhsilin tərkib hissəsinə çevrilməsi, o cümlədən mədəniyyət sahələrinə, Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə dair fənn və biliklərin tədrisinin təmin edilməsi	ETN, MdN	digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyətin təhsil proqramlarına inteqrasiyası	Mədəniyyət sahəsində təhsilverənlər üçün peşəkar təlim sisteminin qurulması, məktəbdənkənar mədəniyyət təhsili sisteminin inkişafı üçün tədbirlər görülməsi	Təhsilalanlar və təhsilverənlər üçün mədəniyyət müəssisələrinə və abidələrə giriş sisteminin təkmilləşdirilməsi, tarix və mədəniyyət abidələrinə virtual turlar və dünya mədəniyyətlərini əhatə edən interaktiv təhsil platformaları kimi rəqəmsal resurs və texnologiyaların hazırlanması
8.1.2.3.	Elmin və mədəniyyətin qarşılıqlı əlaqəsinin təmin edilməsi	MdN, ETN, AMEA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət sahələri ilə bağlı elmi araşdırmaların sayının artırılması	Beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə mədəniyyət sahələri üzrə dərc olunmuş elmi əsərlərin sayının artırılması	Mədəniyyət sahəsində nəticəyönlü və səmərəli elmi araşdırmalar aparılması

8.1.2.4.	Mədəniyyət sahəsində təhsilin təkmilləşdirilməsi	MdN, ETN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsində təhsil fəaliyyətini həyata keçirən təsisatların fəaliyyətinin optimallaşdırılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Mədəniyyət sahəsində təhsil fəaliyyətinə ayrılan resursların səmərəli bölgüsünün təmin olunması	Mədəniyyət sahəsində kadr hazırlığının təkmilləşdirilməsi, müasir çağırışlara cavab verən yeni ixtisasların yaradılması və tədrisin yeni məzmununun təmin edilməsi
8.1.2.5.	Mədəniyyət sahəsində əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasının və təmin edilməsinin gücləndirilməsi	NK, MdN, ƏMA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsində əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması mexanizmlərinə dair təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Mədəniyyət sahəsində müəlliflərin və əlaqəli hüquq sahiblərinin əmlak hüquqlarını kollektiv əsasda idarə edən təşkilatların fəaliyyətinin təşviq edilməsi və dəstəklənməsi mexanizmlərinə dair təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Əqli mülkiyyət hüquqlarının yaradıcı iqtisadiyyatda payının və rolunun artırılması
8.1.2.6.	Regionlarda mədəni turizmin inkişafı, mədəni irs nümunələrinin və MYS-nin yayılması və yerləşməsi coğrafiyasına uyğun olaraq turizmlə əlaqəli infrastruktur işlərinin həyata keçirilməsi	MdN, DTA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2028	Hər bir regionun mədəni irsi, tarixi və digər xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, mədəni turizm və MYS məhsullarının istehsalı potensialının təhlili	Təhlillər nəticəsində əldə edilmiş göstəricilərə uyğun olaraq təkliflər hazırlanması	Təkliflərə uyğun olaraq regionlarda mədəni turizmin inkişafı və MYS məhsullarının istehsalı potensialının artırılması
8.1.2.7.	Özəl investisiyalar cəlb etmək və sahibkarlığın inkişafına əlverişli mühit yaratmaq məqsədilə mədəniyyət sahəsində iqtisadi idarəetmənin və fəaliyyətin liberallaşdırılması	MdN	İN, MN	2026–2030	Mədəniyyət sahəsində dövlət mülkiyyətində olan müəssisə və obyektlərin (qanunvericiliklə özəlləşdirilməsi qadağan olunan mədəniyyət təsisatları və əmlaklar istisna edilməklə) özəlləşdirilməsi ilə bağlı təhlillər aparılması	Təhlillər əsasında mədəniyyət sahəsində dövlət mülkiyyətində olan müəssisə və obyektlərin özəlləşdirilməsi və ya özəl sektorla birgə istifadə mexanizmlərinin yaradılması ilə bağlı	Mədəniyyət sahəsinə cəlb edilmiş investisiyaların həcmnin artırılması

						təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	
8.1.3. Mədəniyyətə əlçatanlığın və inklüzivliyin təmin edilməsi							
8.1.3.1.	Mədəniyyət sahəsində dövlət orqanları (qurumları) və cəmiyyət arasında davamlı sosial əlaqələrin, əməkdaşlığın və dialoqun genişləndirilməsi məqsədilə daimi fəaliyyət göstərən forumun təşkili və onun çərçivəsində regionlarda mütəmadi olaraq aktual mövzulara həsr olunmuş inklüziv forumların və digər maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Forumların təşkili	Forumların nəticələrinin təhlili, mədəniyyətlə bağlı maarifləndirmə sahəsində qrant proqramlarının hazırlanması	Mədəniyyətin sosial rolunun artırılması, dövlətlə cəmiyyət arasında etimadın gücləndirilməsi
8.1.3.2.	Gənclər tərəfindən yeni və keyfiyyətli mədəniyyət məhsullarının və mədəni sərvətlərin yaradılması üçün dəstək proqramlarının həyata keçirilməsi	MdN	GİN, ETN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Gənclərin mədəni iştirakçılığının artırılması ilə bağlı tədbirlər planının hazırlanması	Gənclərin mədəni iştirakçılığının artırılması ilə bağlı tədbirlər planının həyata keçirilməsi	Gənclər tərəfindən yeni və keyfiyyətli mədəniyyət məhsullarının və mədəni sərvətlərin yaradılması, beynəlxalq mədəni mübadilədə iştirakın genişləndirilməsi
8.1.3.3.	Mədəniyyətin sahələri üzrə nəsillərarası dialoqun təmin edilməsi ilə bağlı fəaliyyətin həyata keçirilməsi	MdN	AQUPDK, GİN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə əsaslanan səmərəli nəsillərarası dialoqun təmin edilməsi üçün təhlillər aparılması	Təhlillərə əsasən qurumlararası tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planına uyğun olaraq nəsillərarası dialoq üçün yeni, daha səmərəli dialoq formatlarının qurulması və platformaların yaradılması

[illegible]

8.1.4.1.	Mədəniyyət sahəsinin maliyyələşdirilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi	MdN, MN	İN	2026–2028	Mövcud vəziyyətin təhlili və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Maliyyələşdirmə mexanizmlərinin diversifikasiyasına dair təkliflər hazırlanması	Mədəniyyət sahəsi üçün yeni maliyyə mənbələrinin və alətlərinin müəyyənləşdirilməsi
8.1.4.2.	Mədəniyyət sahəsində dövlət–özlər tərəfdaşlığı modellərindən istifadənin təmin edilməsi, o cümlədən mədəniyyət sahəsində xidmətlərin özlər tərəfdaşlar tərəfindən göstərilməsi ilə bağlı modellərin yaradılması	MdN, İN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət sahəsində dövlət–özlər tərəfdaşlığı modelləri ilə bağlı layihələrin hazırlanması	Dövlət–özlər tərəfdaşlığı layihələrinin ictimaiyyətə, o cümlədən investora təqdim edilməsi	Dövlət–özlər tərəfdaşlığı layihələri vasitəsilə özlər tərəfdaşlar tərəfindən göstərilən mədəniyyət xidmətlərinin sayının artırılması
8.1.5. Mədəniyyət sahəsində insan kapitalının inkişafı və kadr hazırlığının artırılması							
8.1.5.1.	Xaricdə təhsil proqramları çərçivəsində mədəniyyət sahələri üzrə peşəkar kadrlar hazırlanması ilə bağlı tədbirlər görülməsi	MdN	ETN, ƏƏSMN	2026–2030	Mədəniyyət sahələri üzrə xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Xaricdə təhsil proqramlarının siyahısına mədəniyyət sahələri üzrə təhsil proqramlarının daxil edilməsinə dair təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Mədəniyyət sahəsində müasir əmək bazarının tələblərinə cavab verən yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin sayının artırılması
8.1.5.2.	Mədəniyyət sahəsində təhsil pillələri üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təkmilləşdirilməsi	NK, ETN	MdN, ƏƏSMN	2026–2030	Mədəniyyət sahəsində ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təhlili	Mədəniyyət sahəsində ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin	Mədəniyyət sahəsində əmək bazarının tələblərinə cavab verən, yaradıcı və innovativ

						aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi, təhsil proqramlarının hazırlanması	düşüncəyə malik kadr ehtiyatının formalaşdırılması
8.1.5.3.	Mədəniyyət sahəsinə aid peşələr haqqında peşə standartları əsasında peşə profillərinin hazırlanması	MdN	ƏƏSMN, aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə standartlarının təhlili	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə profillərinin hazırlanması	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə profillərinin tətbiqi
8.1.5.4.	Mədəniyyət sahəsində çalışan şəxslər üçün təlimlərin təşkili, həmin şəxslərin rəqəmsal bacarıqlarının artırılması	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Təlimlərin məzmununun müəyyənəşdirilməsi	Təlimlərin təşkil edilməsi	Mədəniyyət sahəsi üzrə ixtisaslaşdırılmada keyfiyyətin və rəqəmsal bacarıqların artırılması
8.1.5.5.	Dövlət mədəniyyət müəssisələrinə işə qəbul qaydasının təkmilləşdirilməsi	NK, MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Normativ hüquqi bazanın təhlili, dövlət mədəniyyət müəssisələrinə işə qəbul qaydası ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Dövlət mədəniyyət müəssisələrinə işə qəbul qaydası ilə bağlı təkliflərin aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Mədəniyyət sahəsində keyfiyyətli, şəffaf və strateji kadr siyasətinin formalaşdırılması
8.1.6. Mədəniyyət infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi							
8.1.6.1.	Mədəniyyət əmlakının inventarlaşdırılması, təsnifatlaşdırılması və siyahılarının tərtib edilməsi	NK, MdN, İN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət əmlakının təsnifatlaşdırılması üçün meyarların müəyyən olunması	Mədəniyyət sahəsində siyahıların yenilənməsi	Mədəniyyət sahəsində infrastrukturun təkmilləşdirilməsi
8.1.6.2.	Dövlət–özel tərəfdaşlığı layihələri, mədəniyyət təsisatlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi,	MdN, İN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Beynəlxalq təcrübənin araşdırılması və tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının icra edilməsi	Mədəniyyət sahəsində idarəetmənin optimallaşdırılması, yaradıcılıq üçün innovativ,

	optimallaşdırılması və digər mənbələr hesabına innovativ, əlçatan və inklüziv çoxfunksiyalı mədəniyyət məkanlarının yaradılması, habelə dövlət mülkiyyətində olan mədəniyyət təsisatlarının fəaliyyətinin və coğrafi yerləşməsinin vahid yanaşmaya əsaslanmaqla optimallaşdırılması ilə bağlı tədbirlər görülməsi						əlçatan və inklüziv ekosistemin yaradılması
8.1.7. Mədəniyyət sahəsində rəqəmsal inkişaf və rəqəmsal mədəniyyətin formalaşdırılması							
8.1.7.1.	Rəqəmsal mədəniyyətin inkişafı üçün infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması və digər rəqəmsal inkişafın təmin edilməsi	MdN	İN, RİNN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsində dövlət informasiya resurslarının “Hökumət buludu”na inteqrasiyası, kibertəhlükəsizliyin, xüsusilə mədəni irsin kibermühafizəsinin təmin edilməsi	Mədəniyyət sahəsində dövlət xidmətlərinin elektronlaşdırılma-sı və hökumət portallarına inteqrasiyası, data əsaslı rəqəmsal idarəetmə modelinin formalaşdırılması və tətbiqi	Yeni texnologiyaların tətbiqi, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları infrastrukturunun gücləndirilməsi və aktuallığının təmin edilməsi, informasiya resurslarının təkmilləşdirilməsi, bu sahədə çalışanların ixtisaslaşdırılması
8.1.7.2.	Milli kino fondunun, dövlət televiziya və radio arxivlərinin tam rəqəmsallaşdırılması	MdN	AvŞ, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	İcraçıların, metodologiyanın və fəaliyyət planının müəyyən edilməsi	Milli kino fondunun azı 60 faizinin, dövlət televiziya və radio arxivlərinin hər birinin azı 50 faizinin, rəqəmsallaşdırıl-ması	Milli kino fondunun, dövlət televiziya və radio arxivlərinin tam rəqəmsallaşdırıl-ması
8.1.8. Müasir mədəniyyət kommunikasiyası modellərinin tətbiqi							

8.1.8.1.	Mədəniyyət sahəsində dövlət informasiya resurslarının birləşdirilməsi və ya əlaqələndirilməsi, vahid kommunikasiya siyasətinin həyata keçirilməsi məqsədilə “e-culture” platformasının yaradılmasının təmin edilməsi	MdN	RİNN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	“e-culture” platformasının yaradılması	“e-culture” platformasının test edilməsi	“e-culture” platforması vasitəsilə mədəniyyətə əlçatanlığın və yaradıcılıqda geniş iştirakçılığın təmin edilməsi
8.1.8.2.	Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq imicinə, tarixinə və mədəniyyətinə qarşı aparılan mənfi təbliğatın qarşısının alınması və neytrallaşdırılması məqsədilə qurumlararası birgə fəaliyyət planının hazırlanması və əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi	NK	MdN, XİN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Birgə fəaliyyət planının hazırlanması	Birgə fəaliyyət planının razılaşdırılması və təsdiq edilməsi	Birgə fəaliyyət planının həyata keçirilməsi
8.1.8.3.	Mədəni irsin iqtisadi rayonlar üzrə təbliği	MdN, DTA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	İqtisadi rayonlarda yerləşən mədəni irsin təhlili	Hər bir iqtisadi rayon üzrə mədəni irsin təbliği strategiyalarının hazırlanması	Mədəni irsin qorunmasının təşkili, müvafiq mədəniyyət təsisatlarının, turizm marşrutlarının yaradılması yolu ilə mədəni irsin təbliği
8.1.8.4.	Mədəni irsin qorunmasının və bərpasının maliyyələşdirilməsi sahəsində dövlət–özəl tərəfdaşlığı modelləri ilə bağlı səmərəli kommunikasiya fəaliyyətinin aparılması	MdN, DTA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Kommunikasiya planının hazırlanması	Kommunikasiya planının icrası	Bu sahədə beynəlxalq məlumatlandırma-nın təmin edilməsi
8.1.8.5.	MYS sahəsində mövcud imkanlar barədə davamlı	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Kommunikasiya planının hazırlanması	Kommunikasiya planının icrası	MYS sahəsində maliyyə imkanları barədə davamlı ictimai və beynəlxalq məlumatlandırma-nın təmin edilməsi

	kommunikasiyanın aparılması						
8.1.8.6.	Uşaq və gənclər arasında mədəniyyətlə bağlı imkanların və kommunikasiya modellərinin təbliği	MdN	ETN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının razılaşdırılması və təsdiq edilməsi	Tədbirlər planının həyata keçirilməsi
8.1.8.7.	Əlilliyi olan şəxslərin mədəni tədbirlərdə iştirakı üçün əlçatanlığın təmin edilməsi	MdN	ƏƏSMN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəni tədbirlərlə bağlı əlaqələndirmə mexanizminin yaradılması	Əlilliyi olan şəxslərin mədəni tədbirlərdə iştirakı sisteminin qurulması	İnklüzivliyin təmin edilməsi
8.1.8.8.	Konsepsiyanın icrası barədə səmərəli kommunikasiyanın həyata keçirilməsi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Konsepsiyaya uyğun olaraq mərhələlər, hədəflər, məqsədlər, imkanlar, görülməli işlər və onların nəticələrinin hər biri üzrə məlumatların “e-culture” platformasına inteqrasiyası	Konsepsiyanın media və digər müasir vasitələrlə kommunikasiyası	Konsepsiyanın icrası barədə məlumatlılığın təmin olunması

8.2. Azərbaycan dilinin inkişafı

8.2.1. Azərbaycan dilinin rolunun artırılması məqsədilə sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi

8.2.1.1.	Azərbaycan ədəbi dilinin funksionallığının artırılması	MdN	AMEA, ETN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Azərbaycan ədəbi dilinin funksionallığının artırılması üslublarının (bədi, elmi, publisistik, rəsmi-işgüzar və ailə-məişət) araşdırılması	Azərbaycan ədəbi dilinin üslublarda funksionallığının artırılması ilə bağlı fəaliyyətin həyata keçirilməsi	Ümumi təhsil müəssisələri üçün Azərbaycan dili dərslərlərində ədəbi dilin funksionallığına dair bilik və bacarıqların şagirdlərə sistemli şəkildə aşılması
----------	--	-----	---	-----------	---	--	--

8.2.1.2.	Azərbaycan dilinin tarixinə, məzmununa, mədəniyyətin inkişafındakı roluna dair sistemli elmi araşdırmaların genişləndirilməsi, nəticələrinin “e-culture” platformasında, nüfuzlu elmi jurnallarda, nəşrlərdə və digər mediada yayılması və ictimai müzakirəsi	MdN	AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Müasir elmi araşdırma və tədqiqat metodlarının öyrənilməsi	Müasir elmi araşdırma və tədqiqat metodları tətbiq edilməklə Azərbaycan dilinə dair elmi araşdırmaların sayının artırılması	Elmi araşdırmaların keyfiyyətinin artırılması, Azərbaycan dilində lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsi, Azərbaycan dilindən istifadə arealının genişləndirilməsi
8.2.1.3.	Azərbaycan dilində yeni, xüsusilə elmi və publisistik əsərlərin yaradılmasının, təbliğinin və əlçatanlığının təmin edilməsi	MdN, ETN	AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Yerli və xarici elm və təhsil müəssisələri ilə dayanıqlı və sistemli əlaqələr qurulması	Azərbaycan dilində keyfiyyətli elmi və publisistik əsərlər yaradılmasının təşviqi ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilməsi	Azərbaycan dilində yaradılmış yeni əsərlərin beynəlxalq səviyyədə yayılması
8.2.1.4.	İctimai yerlərdə, mediada, rəqəmsal məhsullarda və digər sahələrdə Azərbaycan dilindən istifadənin genişləndirilməsi, bu məqsədlə maarifləndirmənin təşkili	MdN, AMEA	digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Maarifləndirmə mexanizmlərinin araşdırılması	Azərbaycan dilindən istifadənin genişləndirilməsi və maarifləndirmənin təşkili tədbirlərinin müəyyən edilməsi	Azərbaycan dilindən geniş istifadənin təmin edilməsi
8.2.1.5.	Azərbaycan dilinin tətbiqi, Azərbaycan dili haqqında normativ hüquqi aktlara, o cümlədən Azərbaycan dilinin normalarına əməl olunması sahəsində nəzarətin effektivliyinin artırılması	MdN, AMEA	AİBND, ADRA, AvŞ, MEDIA, RİİN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Təhlillər aparılması, səmərəli nəzarət mexanizmlərinin araşdırılması	Səmərəli nəzarət mexanizmləri ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Azərbaycan dilindən düzgün istifadənin təmin edilməsi
8.2.2. Azərbaycan dilinin inkişafı, təbliği və təşviqi ilə bağlı fəaliyyətin gücləndirilməsi							
8.2.2.1.	Azərbaycan dilinin lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsi, Azərbaycan dili normalarının təkmilləşdirilməsi,	NK, AMEA	MdN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2028	Azərbaycan dilinin lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsi üsul və metodlarının müəyyən	Azərbaycan dili normalarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin	İctimai məlumatlılığın təmin edilməsi

	Azərbaycan dili dialektlərinin tədqiqi				edilməsi, Azərbaycan dili normalalarının təhlili	hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim olunması, Azərbaycan dilinin lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsi, dialektik sinxron və diaxron lüğətlərin təkmilləşdirilməsi	
8.2.2.2.	Azərbaycan dilindən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının əsas dillərinə, türk dillərinə və həmin dillərdən Azərbaycan dilinə tərcümə lüğətlərinin hazırlanması və yayılması	MdN, AMEA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tərcümə lüğətlərinin hazırlanması məqsədilə təşkilati işlərin həyata keçirilməsi, mütəxəssis qruplarının formalaşdırılması	Tərcümə lüğətlərinin hazırlanması	Tərcümə lüğətlərinin əlçatan şəkildə yayılması
8.3. Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti							
8.3.1.	Azərbaycanda davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi	MdN	ETN, AQUPDK, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027-2030	Davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması üçün sosial (elm, təhsil, maarifləndirilmə, şəxsi, ailə, icma və bütövlükdə ictimai mədəniyyətin inkişafı) və fərdi (özünütəhsil, özünüdərk, özünütərbiyə, özünüidarəetmə) alətlərdən və onların mənbələrindən (kitablar, müşahidə, ünsiyyət) istifadə imkanlarının təhlili	Təhlilin nəticələri əsasında davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması üçün sosial və fərdi alətlərdən istifadə modellərinin hazırlanması və təbliği	Ünsiyyət və sosial əlaqələrin keyfiyyətinin artırılması

8.3.2.	Azərbaycan cəmiyyətinin elmi əsaslı çoxmeyarlı (ünsiyyət, qiymətləndirmə, rəhbərlik etmə, qərar vermə, etibar etmə, razılaşmama/fikir ayrılığı, vaxta/planlaşdırmaya münasibət, inandırma) davranış mədəniyyəti modelinin və onun əsasında cəmiyyətdaxili və dünya mədəniyyətləri ilə səmərəli kommunikasiya alətlərinin hazırlanması və təbliği	MdN	AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Metodologiyanın və icra qaydasının müəyyən edilməsi, Azərbaycanın multikultural cəmiyyətini təşkil edən mədəniyyətlərin və beynəlxalq təcrübənin araşdırılması	Azərbaycan cəmiyyətinin çoxmeyarlı davranış mədəniyyəti modelinin və kommunikasiya modellərinin tərtib edilməsi	Azərbaycan cəmiyyətinin çoxmeyarlı davranış mədəniyyəti modelinin və onun əsasında hazırlanmış kommunikasiya modellərinin geniş təbliği
8.3.3.	Milli-mənəvi dəyərlərin əsas daşıyıcısı kimi ailə institutunun nüfuzunun gücləndirilməsi istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi	AQUPDK	MdN, GİN, ETN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Maarifləndirici layihələrin hazırlanması	Ailə institutunun mədəniyyətin əsas dəyər daşıyıcısı olmasını təmin edən layihələrin həyata keçirilməsi	Ailə institutunun mədəniyyətin əsas dəyər daşıyıcısı olmasında müsbət dinamika nail olunması
8.3.4.	İctimai iştirakçılıq təmin edilməklə, Azərbaycanda inkulturasıya, akkulturasıya və assimilyasiya imkanlarının araşdırılması	MdN	AMEA	2026–2030	Azərbaycanda inkulturasıya, akkulturasıya və assimilyasiya proseslərinin elmi araşdırılması	İnkulturasıya, akkulturasıya və assimilyasiyanın Konsepsiyasının hədəfləri və məqsədləri baxımından təhlili	İnkulturasıya, akkulturasıya və assimilyasiya prosesləri ilə bağlı təkliflər hazırlanması
8.3.5.	Azərbaycanda bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artırılması istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi	MdN, ƏMA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artırılması imkanlarının təhlili, elmi etikanın təmin edilməsi məqsədilə təkliflər hazırlanması	Bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artırılması ilə bağlı tədbirlər planının təsdiqi və icrası	Bilgi mədəniyyətinin funksionallığının təmin olunması, informasiya mədəniyyətinin gücləndirilməsi yolu ilə rəqəmsal cəmiyyətə inteqrasiya

8.4. Ədəbiyyatın inkişafı

**8.4.1. Mədəniyyətin inkişafında, eləcə də məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürün formalaşmasında
ədəbiyyatın rolunun artırılması**

8.4.1.1.	Elmi və ədəbi yaradıcılığın həvəsləndirilməsi, elmi yaradıcılığın dəyərləndirilməsində fundamentalıq prinsipi ilə yanaşı funksionallığın önə çəkilməsi	MdN, ƏMA	ETN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Həvəsləndirmə mexanizmlərinin, elmi araşdırmalar və ədəbi yaradıcılıq sahəsində əlverişli ekosistemin formalaşdırılması üçün beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Yerli ekosistemə və elmi yaradıcılığın funksionallığına dair meyarların və indikatorların müəyyənəşdirilməsi	Funksional elmi əsərlərin və yüksək bədii-estetik dəyərə malik ədəbi əsərlərin sayında müsbət dinamikaya nail olunması
8.4.1.2.	Ədəbiyyat vasitəsilə cəmiyyətdə şifahi nitq və yazı mədəniyyətinin, ünsiyyət bacarığının, idrak fəallığının və məntiqi təfəkkürün, həyat və ümumi biliklərin formalaşdırılması, ədəbiyyatın ideoloji məzmunla yanaşı müasir texnoloji məzmunla cəlb edilməsi	MdN	ETN, AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Müvafiq sahədə araşdırmaların aparılması və təkliflərin formalaşdırılması məqsədilə qurumlararası fəaliyyətin təşkili	Tədbirlər planının və metodikanın hazırlanması, hədəflərin müəyyən edilməsi	Tədbirlər planının icrası
8.4.1.3.	Ümumi təhsili həyata keçirən təhsil müəssisələri üçün dərslərlərin, dərslər vəsaitlərinin və digər tədris-metodik vasitələrin kulturoloji qiymətləndirilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	MdN, AMEA	ETN	2026–2030	Kulturoloji qiymətləndirmə ilə bağlı təkliflərin aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Kulturoloji qiymətləndirmə ilə bağlı metodologiyanın müəyyən edilməsi	Dərslərlərin, dərslər vəsaitlərinin və digər tədris-metodik vasitələrin Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə uyğunluğunun təmin olunması
8.4.1.4.	Xarici müəlliflərin elmi əsərlərinin Azərbaycan dilinə keyfiyyətli tərcümə edilməsi, yayım hüquqları əldə	MdN, ƏMA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Elmi əsərlərin siyahısının müəyyənəşdirilməsi və dəyərləndirilməsi üçün komissiyanın yaradılması	Əqli mülkiyyət hüquqlarına riayət etməklə əsərlərin tərcümə olunması	Dövlət kitabxana resurslarının tərcümə edilmiş keyfiyyətli elmi əsərlərlə zənginləşdirilməsi

	olunmaqla, dövlət kitabxana resurslarında yerləşdirilməsi						
8.4.1.5.	Bölgələrdə elmi və ədəbi yaradıcılıq üçün əlverişli mühit yaradılması	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2030	Müasir, innovativ infrastruktur, maliyyələşdirmə və idarəetmə həllərinin hazırlanması	Yeni həllərin ekosistem iştirakçılarna təqdim edilməsi	Yeni həllərin reallaşdırılması-nın təmin edilməsi
8.4.2. Ədəbiyyatın təbliğinin, o cümlədən nəşriyyat işinin inkişafı							
8.4.2.1.	Ədəbiyyata və nəşriyyat işinə aid sənət növlərinin (redaktorluq, hekayəçilik, tənqid və s.) inkişaf etdirilməsi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Ədəbiyyata və nəşriyyat işinə aid peşəkar sənətlərə dair beynəlxalq təcrübənin araşdırılması	Ədəbiyyata və nəşriyyat işinə aid peşəkar sənət növlərinin və peşəkar sənətkarların inkişaf etdirilməsi ilə bağlı tədbirlərin hazırlanması və həyata keçirilməsi	Ədəbiyyata və nəşriyyat işinə aid peşəkar sənət növlərinin və peşəkar sənətkarların sayının artırılması
8.4.2.2.	Nəşriyyat işi dəyər zəncirinin qiymətləndirilməsi və təşviqi	MdN	ƏMA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi	Mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi əsasında dəstək mexanizmləri ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Nəşriyyat işi dəyər zəncirinin müasirləşdirilməsi
8.4.2.3.	Azərbaycan ədəbi mühitini qlobal ədəbi mühitə uyğun inkişaf etdirmək, ədəbi əsərlərin yaradılması prosesinin nəşriyyat işi dəyər zəncirinə daxil edilməsini asanlaşdırmaq və tanınmış xarici ədiblərin təcrübəsindən yararlanmaq məqsədilə “Ədiblər Azərbaycanda” (“Writers in Residence in Azerbaijan”) layihəsinin təsis edilməsi	MdN	AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Beynəlxalq təcrübənin təhlili	Layihənin təsis edilməsi	Layihənin icrası

8.4.2.4.	Azərbaycan ədəbiyyatının, o cümlədən Azərbaycan elmi ədəbiyyatının tanınması, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının rəsmi dillərinə, türk dillərinə və digər dillərə sistemli tərcüməsi və yayılması məqsədilə “Azərbaycan ədəbiyyatı xaricdə” (“Azerbaijani Literature Abroad”) layihəsinin təsis edilməsi	MdN	AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Layihə icraçılarının müəyyən edilməsi, beynəlxalq təcrübənin təhlili	Əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması təmin edilməklə layihənin təsis edilməsi və icrası	Azərbaycan ədəbiyyatının dünyadakı izinin dərinləşdirilməsi
8.5. İncəsənətin inkişafı							
8.5.1. Mədəniyyətin, cəmiyyətin və fərdlərin inkişafında incəsənətin rolunun artırılması							
8.5.1.1.	İncəsənətlə məşğul olan şəxslərin sosial və mədəni əlaqələrinin qurulması üçün ekosistemin təkmilləşdirilməsi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mövcud vəziyyətin təhlili, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Yerli ekosistemin inkişafı üçün əlverişli mühitin formalaşdırılması	İncəsənət ekosisteminin təkmilləşdirilmə-sində müsbət dinamikaya nail olunması
8.5.2. İncəsənətin sahələr üzrə inkişafı							
8.5.2.1.	Azərbaycan incəsənətinin elmi və praktiki araşdırılması və tədrisi işinin inkişaf etdirilməsi	MdN	ETN, AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Beynəlxalq və xarici elmi və praktiki araşdırma təsisatları ilə əməkdaşlıq qurulması	İncəsənət sahəsində kadr hazırlığının müasir tələblərə uyğun təkmilləşdirilməsi	Mədəni irsin qorunması, incəsənət sahəsində peşəkar kadr hazırlığının təmin edilməsi
8.5.2.2.	Azərbaycan incəsənətinin dünya incəsənəti ilə qarşılıqlı inkişafını təmin etmək və beynəlxalq mədəni mübadiləni genişləndirmək məqsədilə	MdN	ƏMA, AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Layihənin təsis edilməsi	Layihənin icrası

	“Sənətkarlar Azərbaycanda” (“Artists in Azerbaijan”) layihəsinin təsis edilməsi						
8.5.2.3.	Azərbaycanın mədəni irsinə aid unudulmuş və ya unudulmaqda olan sənət növlərinin tədqiqi, bərpası və təşviqi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Araşdırmaların aparılması və tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının icrası, unudulmuş və unudulmaqda olan sənət növlərinin canlandırılması və təbliği	Canlandırılmış sənət növləri üzrə sənətkarların yetişdirilməsi
8.5.2.4.	Dövlət və özəl teatr fəaliyyətinin və digər ifa sənətləri ilə bağlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi	MdN	İN, ƏMA və digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Nəticəyönlü maliyyələşdirmə və təşviq mexanizmlərinin, yeni idarəetmə modellərinin müəyyən edilməsi	İfa sənətləri ekosisteminin təkmilləşdirilməsi, teatrlararası inteqrasiya, mədəni mübadilə və təşviq mexanizmlərinin tətbiqi	İfa sənətlərinin yaradıcılıq potensialının reallaşdırılması və asudə vaxtın səmərəli təşkili vasitəsinə çevrilməsi, bu sahəyə özəl investisiyaların cəlb edilməsi
8.5.2.5.	İfa sənətləri üzrə kollektivlərin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan mədəniyyətini bədii-estetik cəhətdən müasir formatda təqdim edən kollektivlərin təşkili	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	İfa sənətləri üzrə kollektivlərin brendləşdirmə strategiyasının hazırlanması	İfa sənətləri üzrə kollektivlərin fəaliyyətlərinin strategiyaya uyğun təkmilləşdirilməsi	İfa sənətləri üzrə brend kollektivlərin regional və dünya turnelərinin və xaricdə çıxışlarının təşkili, bu məqsədlə səmərəli əməkdaşlığın qurulması
8.5.2.6.	Azərbaycan musiqisinin qorunması	MdN, ƏMA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Qədim, klassik və müasir Azərbaycan musiqisinin o cümlədən unudulmuş, yaxud heç zaman ifa olunmamış əsərlərin sistemli araşdırılması	Folklor musiqisi nümunələrinin orijinal və ya yenidən işlənmiş formada audio və ya video yazılması, fonogram bazasının yaradılması	Folklor musiqisinin mədəni irsin tərkib hissəsi kimi təbliği, Azərbaycan musiqisinin səmərəli qorunması

8.6. Mədəni irsin qorunması və inkişafı

8.6.1.	Vahid yanaşma tətbiq edilməklə, mədəni irsin qorunması sahəsində nəticəəsaslı yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modellərinin yaradılması, mədəni irslə əlaqəli infrastrukturun müasirləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi	NK, MdN, ETSN, DTA, “İçərişəhər” DTMQİ, Şuşa Şəhəri DQİ	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Təkliflər hazırlanması	Təkliflərin aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Mədəni irsin səmərəli qorunması
8.6.2.	Mədəni irsin qorunması, o cümlədən bərpası sahəsində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə yeni təşviq və dəstək mexanizmlərinin yaradılması, dövlət–özlə tərəfdaşlığının və dövlət–vətəndaş əlaqələrinin genişləndirilməsi	MdN, DTA, “İçərişəhər” DTMQİ, Şuşa Şəhəri DQİ, AMEA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Əlaqələndirmə komissiyasının yaradılması, tədbirlər planının təsdiqi	Tədbirlər planının icrası	Mədəni irsin qorunmasının, o cümlədən bərpasının vahid yanaşma tətbiq edilməklə müasir tələblərə uyğun həyata keçirilməsi
8.6.3.	Mədəni irslə bağlı məlumat bazalarının təkmilləşdirilməsi, o cümlədən mədəniyyət əmlakı siyahılarının yenilənməsi, abidələrin balans mənsubiyyətinin, sərhədlərinin və mühafizə zonalarının dəqiqləşdirilməsi	NK, MdN, DTA, “İçərişəhər” DTMQİ, Şuşa Şəhəri DQİ, AMEA	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Əlaqələndirmə komissiyasının yaradılması, tədbirlər planının təsdiqi	Tədbirlər planının icrası	Mədəni irslə bağlı məlumat bazalarının dəqiqləşdirilməsi
8.6.4.	Qeyri-maddi mədəni irsin araşdırılması, sistemləşdirilməsi, qeydiyyatı və qorunmasının gücləndirilməsi	MdN, ƏMA, DTA, “İçərişəhər” DTMQİ, Şuşa Şəhəri DQİ	AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mövcud vəziyyətin araşdırılması və təhlili	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının icrası
8.6.5.	Azərbaycan xalqının yaratdığı mədəni irsin yerləşdiyi tarixi coğrafiyada Azərbaycan xalqının mədəni irsinin atribusiyası, qorunması və	MdN	XİN, AMEA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının icrası	Nəticələrin “e-culture” platformasına inteqrasiyası

	restitusiyası ilə bağlı fəaliyyətin həyata keçirilməsi						
8.6.6.	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə mədəni irsin, o cümlədən arxeoloji abidələrin qorunması ilə bağlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, mədəni irsə vurulmuş zərərə bağlı beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlılığının artırılması və dəymiş zərərin əvəzinin ödənilməsi məqsədilə tədbirlər görülməsi	MdN	AMEA, DTA, Şuşa Şəhəri DQİ, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mövcud vəziyyətin təhlili, məlumatların sistemləşdirilməsi	Tədbirlər planının hazırlanması və təsdiqi	Mədəni irsin, o cümlədən arxeoloji abidələrin qorunması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi və nəticələrin “e-culture” platformasına inteqrasiyası
8.7. Mədəni və yaradıcı sənayenin inkişafı							
8.7.1.	MYS-nin dinamik inkişafını təmin edən qanunvericilik və institusional islahatların həyata keçirilməsi	MdN, ƏMA	İN, RİNN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Normativ hüquqi bazanın, mövcud təcrübənin və imkanların təhlili və MYS ekosisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	MYS sahəsində müasir “təşkilatlanma mühiti”nin (klasterlər, qovşaqlar, sənaye parkları, araşdırma, müzakirə platformaları və s.) formalaşdırılması, infrastrukturun yaradılması	MYS-nin sənaye kimi inkişafı, o cümlədən ixrac potensialının, MYS subyektlərinin sayının və MYS-nin ÜDM-də payının artırılması
8.7.2.	MYS-nin maliyyələşdirilməsi mənbələrinin diversifikasiyası, bu sahəyə investisiya qoyuluşu və təşviqi imkanlarının, habelə dövlət–özəl tərəfdaşlığının genişləndirilməsi	MdN	İN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Dövlət–özəl tərəfdaşlığı imkanlarının araşdırılması və modellərinin hazırlanıb sərmayəçilərə təqdim edilməsi	MYS sahəsində dövlət–özəl tərəfdaşlığı layihələrinin sayının artması	MYS-nin qeyri-resurs iqtisadi göstəricilərdə payının artması

8.7.3.	MYS-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələri üzrə müasir dəyər zəncirinin formalaşdırılması, milli brendlərin yaradılması	MdN	İN, ƏƏSMN, RİNN, ƏMA, DTA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	MYS-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələrinin təhlili, dəstək mexanizmlərinin hazırlanması	Rəqabətədavamlı və müasir MYS dəyər zəncirlərinin formalaşdırılması, milli brendlərin yaradılması	MYS-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələri üzrə formalaşdırılmış dəyər zəncirlərinin qlobal dəyər zəncirlərinə inteqrasiyası
8.7.4.	Kino sənayesində dövlət sifarişi sisteminin, dəyər zəncirinin, o cümlədən kütləvi nümayiş və yayım sisteminin təkmilləşdirilməsi	MdN	ƏMA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mövcud vəziyyətin təhlili əsasında tədbirlərin, tərəfdaşların, icraçıların və əməkdaşlıq modellərinin müəyyən edilməsi	Kino sənayesində keyfiyyətə və milli-mənəvi dəyərlərə üstünlük verilməsinə əsaslanan yeni dövlət sifarişi sisteminin yaradılması	Maliyyələşdirmə mənbələrinin diversifikasiyası, rəqabətədavamlı dəyər zəncirlərinin formalaşdırılması
8.7.5	Filmlərin dublyajı ekosisteminin təkmilləşdirilməsi	MdN	ƏMA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2028	Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, mövcud vəziyyətin təhlili	Filmlərin dublyajına dəstək mexanizmləri ilə bağlı təkliflər hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Dublyaj sənayesinin inkişafı
8.8. Mədəniyyət diplomatiyasının inkişafı							
8.8.1.	Azərbaycan mədəniyyətinin və mədəniyyət dəyərlərinin beynəlxalq aləmdə təbliği ilə bağlı fəaliyyətin, o cümlədən Azərbaycan Respublikası diplomatik nümayəndəliklərinin tabeliyində olan mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	MdN	XİN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Qurumlararası əlaqələndirmə məqsədilə qanunvericilik və institusional çərçivənin təkmilləşdirilməsi-nə dair təkliflər hazırlanması	Mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə yeni konseptual əsaslara dayanan fəaliyyət planının hazırlanması	Fəaliyyət planına uyğun olaraq mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi

8.8.2.	Azərbaycan dilinin yayılma coğrafiyasının genişləndirilməsi və beynəlxalq ünsiyyətdəki rolunun artırılması məqsədilə tədbirlər görülməsi	MdN	XİN, DİDK, ETN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mövcud vəziyyətin təhlili və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Fəaliyyət planının hazırlanması	Azərbaycan dilinin beynəlxalq ünsiyyətdəki rolunun və mədəni mübadilədəki çəkisinin artırılması, xarici vətəndaşlara Azərbaycan dilinin öyrədilməsi mexanizmlərinin yaradılması
8.8.3.	Azərbaycan mədəni irsinin beynəlxalq aləmdə təbliği, tanınması və qorunması məqsədilə qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi	MdN	XİN, DTA, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Əlaqələndirilmiş fəaliyyətin təmin edilməsi məqsədilə təkliflər hazırlanması	Əlaqələndirilmiş fəaliyyət üçün institusional çərçivənin formalaşdırılması	Azərbaycan mədəni irsinin qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyət yolu ilə təbliği nəticəsində mədəni təsir vasitələrinin (“yumşaq güc”) formalaşdırılması
8.8.4.	Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin təbliği, o cümlədən nüfuzlu onlayn platformalarda yerləşdirilməsi, sərgilənməsi, araşdırılması və digər qaydada tanınması üçün normativ hüquqi bazanın və prosedurların təkmilləşdirilməsi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2029	Normativ hüquqi bazanın və mövcud ekosistemin təhlili	Normativ hüquqi bazanın və mövcud ekosistemin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması, aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin təbliği yolu ilə mədəni təsir vasitələrinin (“yumşaq güc”) formalaşdırılması, ölkənin nüfuzunun artırılması
8.8.5.	Azərbaycanın sənədli irsinin UNESCO-nun “Dünya Yaddaşı Reyestri”nə daxil edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	MdN	XİN, AMEA	2026–2030	Nominasiya üçün mədəni irs nümunələrinin seçilməsi	Hər il azı 1 nominasiya sənədinin hazırlanaraq təqdim olunması	Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin “Dünya Yaddaşı Reyestri”nə daxil edilməsinə nail olunmaqla, geniş təbliği
8.8.6.	Azərbaycanın dünyadakı izinin dərinləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycanda dayanıqlı beynəlxalq mədəniyyət tədbirlərinin təşkili, Azərbaycan mədəniyyətinin xarici və beynəlxalq mədəniyyət	MdN	XİN, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Səmərəli və dayanıqlı əlaqələr qurulması üçün tədbirlər planının hazırlanması və təsdiqi	Tədbirlər planına uyğun olaraq əməkdaşlıq qurulması	Azərbaycan mədəniyyətinin geniş təbliği vasitəsilə mədəni təsir vasitələrinin (“yumşaq güc”) formalaşdırılması

	tədbirlərində təmsil edilməsinin və təbliğinin genişləndirilməsi						
8.8.7.	Azərbaycanın dünyadakı izinin araşdırılması, o cümlədən Azərbaycan mənşəli mədəni irs nümunələrinin və mədəni sərvətlərin yerləşmə xəritəsinin hazırlanması, tədqiqi və atribusiyası, habelə mümkün olduqda restitusiyası və qaytarılması ilə bağlı məsələlərin sistemli şəkildə həll edilməsi	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün komissiyanın yaradılması	Azərbaycan mənşəli mədəni irs nümunələrinin və mədəni sərvətlərin yerləşmə xəritəsinin hazırlanması, tədqiqi və atribusiyası, tanındılması istiqamətində tədbirlər görülməsi	Mədəni irs nümunələrinin restitusiyası və qaytarılmasının təmin edilməsi
8.8.8.	Dünyanın aparıcı muzeylərində Azərbaycan mədəniyyəti guşələrinin yaradılması və həmin muzeylərlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi	MdN	XİN, DİDK, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planına uyğun olaraq xarici muzeylərlə əməkdaşlıq formasının müzakirəsi	Xarici muzeylərdə Azərbaycan mədəniyyəti guşələrinin yaradılması
8.8.9.	Mədəniyyətin və onunla əlaqəli fəaliyyətin seçilmiş sahələrində Azərbaycanın regional və beynəlxalq qovşağa çevrilməsinin təmin olunması	MdN	aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Beynəlxalq təcrübənin və imkanların öyrənilməsi	Regional və beynəlxalq qovşağa çevrilməsi planlaşdırılan sahələrin müəyyən edilməsi	Seçilmiş sahələrdə tədbirlərin həyata keçirilməsi
8.8.10.	Azərbaycan vətəndaşlarının və dünya azərbaycanlılarının yaradıcılıq bacarıqlarının artırılması yolu ilə beynəlxalq layihələrdə və təşkilatlarda aparıcı mövqelərdə iştirakının genişləndirilməsi	MdN	DİDK, XİN	2026–2030	Əməkdaşlıq imkanlarının araşdırılması	Əməkdaşlığın həyata keçirilməsi	İştirakın genişləndirilməsi yolu ilə Azərbaycanın mövqeyinin müdafiəsi və mədəni təsir vasitələrinin (“yumşaq güc”) formalaşdırılması

8.8.11.	Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada tanınması	MdN	XİN, DİDK, DTA, AQUPDK, digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının təsdiqi	Tədbirlər planının icrası
---------	--	-----	---	-----------	------------------------------------	----------------------------	---------------------------

AKRONİMLƏR

ADRA – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyi

AİBNDA – Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi

AQUPDK – Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi

AMEA – Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası

AvŞ – Azərbaycan Respublikasının Audiovizual Şurası

DİDK – Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi

DTA – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi

ETN – Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi

ETSN – Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi

ƏƏSMN – Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi

ƏMA – Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi

GİN – Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi

XİN – Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi

İN – Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi

“İçərişəhər” DTMQİ – “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi

MdN – Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi

MEDİA – Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

MN – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi

NK – Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

RİNN – Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi

Şuşa Şəhəri DQİ – Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi